האשה נקנית פרק ראשון קידושין

מודה לענין קנס. אע"ג דלענין קטלא לא תסיב לה כתובה לענין קנס בשאינה ארוסה מודה דכולהו משלמי: **לבדו.** קרא יתירא הוא דהא כתיב (דברים כב) ונערה לא תעשה דבר: **שניהם שויס.** בני עונשין למעוטי גדול הבא על הקטנה: **הא סברא.** דבעל עושה אותה בעולה שלא כדרכה כו' מנלן:

אמר רבי זירא מודה רבי לענין קנס דכולהו משלמי מאי שנא מקטלא שאני התם דאמר קרא [1]ומת האיש אשר שכב עמה לבדו ורבנן האי לבדו מאי עבדי ליה מיבעי ליה [6]לכדתני' [2]ומתו גם שניהם עד שיהיו[3] שוין כאחד דברי ר' [3]אושעיא רבי יונתן אומר [4]ומת האיש אשר שכב עמה לבדו ורבי יוחנן האי סברא מנא ליה אם כן נכתוב קרא בעולת איש מאי בעולת בעל ש"מ תרתי: איבעיא להו תחילת ביאה קונה או סוף ביאה קונה נפקא מינה כגון שהערה בה ופשטה ידה וקבלה קדושין מאחר [5]אי נמי לכהן גדול דקא קני בתולה בביאה מאי אמר אמימר משמיה דרבא [2]כל הבועל דעתו על גמר ביאה: איבעיא להו ביאה נשואין עושה או אירוסין עושה [3]נפקא מינה ליורשה וליטמא לה ולהפר נדריה אי אמרת נשואין עושה יורשה ומיטמא לה ומיפר נדריה ואי אמרת אירוסין עושה אינו יורשה ואינו מיטמא לה ואינו מיפר נדריה מאי אמר אביי ת"ש [7]ד[4]האב זכאי בבתו בקדושיה בכסף בשטר ובביאה [5]וזכאי במציאתה ובמעשה ידיה [6]ובהפרת נדריה [7]ומקבל את גיטה [8]ואינו אוכל פירות בחייה נישאת יתר עליו הבעל [9]שאוכל פירות בחייה קתני ביאה וקתני נישאת כי קתני נישאת אשארא אמר רבא [6] תא שמע [8]בת שלש שנים ויום אחד מתקדשת בביאה [9]ואם בא עליה יבם קנאה [10]וחייבין עליה משום אשת איש [11]ומטמאה את בועלה לטמא

תחילת ביאה קונה. בתירוסין: **אי נמי לכהן גדול.** אם מותר לקדש בביאה אי אמרת תחילת ביאה קונה מותר ואם סוף ביאה קונה נמצאת בעולה משעת הערלה שלא לשם קדושין ואסירה ליה דכתיב (ויקרא כא) בתולה מעמיו יקח: **ביאה אירוסין עושה כו'.** המקדש בביאה מי הויא הך ביאה כנשואין או אינה אלא כשאר אירוסין: **ואינו יורשה כו'.** דקי"ל (יבמות דף נט:) אשתו ארוסה לא אוכל ולא מיטמא לה מתה אינו יורשה ואינו מיפר נדריה אלא אביה: **ומקבל את גיטה.** אם גירשה בעלה מן האירוסין בעודה נערה: **פירות.** מנכסים הנופלים לה מבית אבי אמה: **קתני.** קידושי ביאה והדר תני נשאת אלמא ביאה לאו נישואין עבדי: **כי קתני נשאת אשארא.** לכסף ושטר דאין עושין נשואין אבל ביאה לעולם אימא לך דנשואין עושה: **מקדשת בביאה.** מדעת האב אבל פחות מכאן כעותן אבא בעין[1] ואינה ביאה: **קנאה.** ואם רולה להוציאה מוציאה בגט: **וחייבין עליה משום אשת איש.** אם קיבל בה אביה קדושין: **ומטמאה את בועלה.** כשהיא נדה שבעת ימים כדכתיב (ויקרא טו) ותהי נדתה עליו:

עד שיהיו שניהם שוין. פי' הקונטרס בני עונשין למעט גדול הבא על הקטנה ולא נהירא דהא תנן בפ' יולא דופן (נדה דף מד:) ומייתי לה בסמוך בת ג' שנים ויום אחד כו' וקא אמר אם בא עליה אחד מכל העריות האמורות בתורה מומתין על ידה משמע דגדול הבא על הקטנה חייב ואע"ג דקטנה לאו בת עונשין היא ויש מפרשים דהשתא דהשם אמיל כרבי יוסנן דפליג אדרבי [8]אושעיא ודוחק הוא ור"ת פי' עד שיהיו שניהם בשתיה אחת ולאו בבני עונשין תליא מילתא ואפילו גדול הבא על הקטנה חייב אם הם שוים בקטנה וקאי אמילתיה דר"מ דאמר בפ' ד' מיתות (סנהדרין דף סו:) גבי נערה המאורסה דר"מ סבר נערה ולא קטנה וחכמים אומרים נערה אפילו קטנה בשמעא ובעא מייתי רבי יעקב בר אחא מרב בא על קטנה המאורסה לרבי מאיר מהו לגמרי ממעטינן לה או מסקילה ממעט לה אבל מחנק לא וקאמר התם מסתברא לגמרי ממעט לה דאי ס"ד מסקילה ממעט לה אבל חנק חייב והא בעינן שניהם שוין כלומר באותה שעה שאם היתה גדולה בסקילה ולפירוש זה ניחא דבעי התם רבי יעקב בר אחא בא על קטנה המאורסה לרבי מאיר מהו דוקא בארוסה מיבעיא ליה משום דאינן שוין בשעה אבל בנשואה ליכא למיבעי שהרי מיתתו בחנק ואם היתה גדולה היתה נמי בחנק ושניהם שוין למיתה אבל לפ"ה קשה אמאי מיבעי ליה בארוסה טפי מבנשואה ומיהו י"ל כיון דמתו גם שניהם כמיד בנשואה פשיטא ליה דפטור אבל בקטנה ארוסה מיבעיא ליה דס"ד דחייב וקאמר עד שיהיו שניהם שוין כלומר דאפילו ארוסה נמי הוא פטור

לפי שאינם בני עונשין וקשה לריבא התם אמורא דנפקי מלתא דר"מ דחייב בחנק מהאי קרא דכתיב ומת האיש אשר שכב עמה לבדו ובעי התם לר"מ האי ומתו גם שניהם [9]לר"מ מאי עביד ליה ומאי בעי לוקמא בנשואה כדפי' וי"ל דניחא ליה [10]לתנא לחוק לאוקמי מתניתין דיולא דופן (נדה דף מד:) אפילו כר"מ: **כל** הבועל דעתו על גמר ביאה. תימה דנפ' הבא על יבמתו (יבמות דף נה:[5]) ילפינן דאשה נקנית לבעלה בהערלה אחיא קיימה קיימה [6] דעריות והערלה היינו תחילת ביאה והכא מסיק דסוף ביאה קונה ואומר רש"א דכי אמרינן הערלה קונה היינו בשלא עשה כי אם הערלה ופירש מיד דמוכח שלא היה בדעתו לקנות בגמר ביאה אבל הכא מיירי שגמר ביאתו דאז לא קני בהערלה כיון שדעתו על גמר ביאה[7] והלשון מוכיח דקאמר כל הבועל ולא קאמר כל המערה[8] והריב"ם תירץ הא דנקנית בהערלה היינו במפרש שרוצה לקנות בהערלה[9] אבל בסתם דעתו על גמר ביאה ור"ת תירץ דאחרי שנתרצתה הערלה כגמר ביאה אם כן כל מקום שמזכיר ביאה בהערלה קאמר וה"ק תחילת הערלה קונה או בסוף הערלה[10] קונה ולמ"ד (שם) הערלה זו הכנסת עטרה דשייך בה תחלה וסוף ורבינו נסים גאון תירץ דההיא דיבמות מיירי אחר קדושין דע"י אותה הערלה הוי כנשואה כמו חופה דלאחר קדושין וקשה לפירושו דקיחה קיחה גבי קדושין כתיב ולא מיירי בחופה כלל[11] **ומקבל** את גיטה. [12]לבתו קטנה משנשאת ונראה למורי הר"ר יצחק דמשנשאת אין האב יכול לקבל לה גט ואפילו היא קטנה ומביא ראיה מהא דתנן[13] בירושלמי במסכת תרומות בפ"ח[14] דהכי תנן התם האשה שהיתה אוכלת בתרומה ואמרו לה מת בעליך או גירשך וכן העבד שהיה אוכל בתרומה וכו' רבי אליעזר מחייב קרן וחומש רבי יהושע פוטר וקאמר עלה בגמרא ניחא מת בעליך גירשך מי לא יודעה רבנן אמרין כמשנה ראשונה שכן ארוסה בת ישראל אוכלת בתרומה ואביה מקבל גיטה ור"א אומר אפילו תימא כמשנה אחרונה[15] תפתר שאמרה לו התקבל לי גיטי במקום פלוני והיה לו להביאו בי' ימים ונמלא סוף רץ והביאו בה' ימים והשתא מדלחיק לאוקמי כמשנה אחרונה וכגון שאמרה התקבל לי גיטי

וכו' ולא מוקי לה בנשואה כשהיא קטנה ואביה מקבל את גיטה משמע דמשנשאת אף כי היא קטנה מקבל גיטה:

וחייבין עליה משום אשת איש. פ"ה אם קיבל בה אביה קדושין יש לתמוה אמאי איצטריך וחייבין עליה משום אשת איש והא קתני סיפא אם בא עליה אחד מכל העריות שבתורה מומתים על ידה ואשת איש בכלל כדמוכח פרק בן סורר ומורה (סנהדרין דף סט.) אפילו בהמה כדאיתא פרק ד' מיתות (שם נה:) דשמעתא דתקלה וקלון ונראה לר"י דקאי אאם בא עליה יבם קנאה וקא משמע לן דקונה קנין גמור וחייבין עליה אף מדאורייתא דסד"א דלא קניא אלא מדרבנן כדאמר (יבמות דף סח.) עשו ביאת בן ט' כמאמר בגדול דממעטין לה לקמן בפירקין (דף יט.) מאשר יגאף את אשת איש פרט לאשת קטן ה"נ נעשה ביאה בקטנה כמאמר בגדול קמ"ל ומיהו קשה דבפרק בן סורר ומורה (סנהדרין דף סט.) דייק מהך דהולכין בדיני נפשות אחר הרוב דאי לא אזלינן אחר הרוב ניחוש דילמא איילונית היא ואדעתא דהכי לא קדיש והשתא כיון דאאם בא עליה יבם קאי הוה ליה למימר אדעתא דהכי לא ייבם וכ"ת דאקדושין דאמרו שמת קאי ולהכי קאמר דאדעתא דהכי לא קדיש (ג) והשתא מאי ק"מ אפילו אדעתא דהכי קדיש מ"מ מאי למיפרך אמאי חייבים משום אשת איש והא איילונית לאו בת ייבום היא דכתיב (דברים כה) אשר תלד פרט לאיילונית[16] לכן נראה לפרש דחייבין עליה משום אשת איש בין אאם בא עליה יבם בין אאשת איש דעלמא קאי וחידוש הוי דקאי נמי אאם בא עליה יבם דמסיפא דאם בא עליה א' מכל העריות כו' לא הוה שמעינן דמהיא לא משמעא אלא דוקא א"א ואתם פרץ מהא דמחייבין משום אשת איש והכ"ר דוד [17]תירץ דאיצטריך למיתני וחייבין עליה משום אשת איש לאשמועינן דסיפא דמומתים על ידה ר"ל דאף בהמה אם היא בתה אם בא על האשה נהרגה על ידה בהמה דאי לא תני אלא הא דמומתים על ידה ה"א היינו דוקא עריות דומיא דא"א אבל בהמה לא אבל האשה תתא בריש[18] וחייבין עליה משום אשת איש א"כ סיפא דקתני מומתים על ידה אשמועינן חדוש דאף אותן עריות דלא תמיין לא"א כמו בהמה אחרינן נהרגת. [ועי"ע תוס' יבמות נז: ותוס' סנהדרין נה:]:

עמ' א מיי' פ"ג מהל' איסורי ביאה הל' ה:
פ ב מיי' פ"ג מהל' איסורי הלכה ה סמג עשין מח טוש"ע אה"ע סי' לג סעיף ב:
פא ג מיי' פ"י מהל' איסורי הל' ו ועיין במ"מ שם:
פב ד מיי' פ"ג מהל' איסורי הלכה יא ופי"ז מהלכות אישות הלכה יג סמג שם ועד טוש"ע אה"ע סי' לז סעיף א ועוש"ע מ"מ סי' עד סעיף ב:
פג ה מיי' פ"א מהל' נדרים הלכה ו סמג לאוין רמב טוש"ע י"ד סימן רלד סעיף א:
פד ו מיי' פ"ב מהל' גירושין הלכה יח סמג עשין נ טוש"ע אה"ע סי' קמא סעי' ד:
פה ז מיי' פ"ד מהלכות מוכר הלכה יט סמג עשין מ טוש"ע מ"מ סי' מכד סעיף ז:
פו ח מיי' פי"ב מהלכות אישות הלכה א ג ופי"ב הלכה ז סמג עשין מח טוש"ע אה"ע סימן סט סעיף א ג:
פז ט מיי' פ"ג מהלכות אישות הלכה יא טוש"ע אה"ע סימן לז סעיף א:
פח י מיי' פ"ז מהלכות יבום הלכה יז טוש"ע שם סימן קמז סעיף ד:
פט כ מיי' פ"ג מהל' איסורי ביאה הלכ' ג:
צ ל מיי' פ"ג מהלכות מטמאי משכב ומושב הלכה ג:

תורה אור השלם

1. וְאִם בְּשָׂדֶה יִמְצָא הָאִישׁ אֶת הַנַּעֲרָ הַמְאֹרָשָׂה וְהֶחֱזִיק בָּהּ הָאִישׁ וְשָׁכַב עִמָּהּ וּמֵתוּ גַּם הָאִישׁ אֲשֶׁר שָׁכַב עִמָּהּ לְבַדּוֹ: דברים כב כה
2. כִּי יִמָּצֵא אִישׁ שֹׁכֵב עִם אִשָּׁה בְּעֻלַת בַּעַל וּמֵתוּ גַּם שְׁנֵיהֶם הָאִישׁ הַשֹּׁכֵב עִם הָאִשָּׁה וְהָאִשָּׁה וּבִעַרְתָּ הָרָע מִיִּשְׂרָאֵל: דברים כב כב

גליון הש"ס

גמ' א' נמי לכה"ג דקא קני בחולה. עיין יבמות דף נט ע"ל תוס' ד"ה הא לא: תוס' ד"ה ומקבל וכו' לבתו קטנה משנשאת. עיין בכ"י יבמות דף קט ע"ל ד"ה קטנה שהביאה וסנהדרין דף סט ע"ל ד"ה קנאה ולקמן מג ע"ב ד"ה היא ואביה:

הגהות הב"ח

(א) גמ' אמר רבא (תא שמע) תא"מ. וי"ב ס"ה אף אנן נמי תנינא: (ב) תוס' ד"ה כל וכו' קיחה מערריות וכו' וכיון נסים. נ"ב וכן פירש האלפסי בפ' הבעי': (ג) ד"ה ומחיין וכו' דהשתא מאי ק"מ: (ד) בא"ד בריש ומחיין עליהמשוסא"ל.נ"בגלותדנקט א"ה וא"ה לכל עריות דלמיין לא"ל:

מוסף תוספות

א. דהוכיח סופו על תחלתו. רשב"א. ב. והא דקאמר אי נמי לכהן גדול דקא קני בתולה בביאה פירוש אם יכול לקנות בתולה בגמר ביאה אבל פשיטא דבהערה יכול לקנות. תוס' הרא"ש. ג. אפי' אם גומר ביאתו. תוס' יבמות נה: ד. והא דאמר בגמ' שהערה בה היינו שהתחיל להערות בה ופשיטא שצריך לגמור הראתו לקנין אלא דמבעי ליה אי מתחיל הקנין מתחלת הערה ויכול כ"ג לקדש בביאה או דילמא בסוף הערה מתחיל הקנין ואין כה"ג מקדש בביאה שכבר השיר הבתולים קודם גמר הראתו שאז מתחיל הקנין. תוס' טוך ועי' ריטב"א. ה. י"ל כי יקח ובעלה משמע ביאה דבחר קידושין כדאיתא בשמעתין (לעיל ט:). רשב"א. ו. [דתנן] בית דין של אחריהן אמרו אין האשה אוכלת בתרומה עד שתכנס לחופה. כתובות נו. ז. דחייבים עליה משום א"א קאי אמתקדשת בביאה ולא ביבם ואיצטריך לאשמעינן וכו'. תוס' טוך.

מודה רבי. דכי אמר רבי דביאת אחר שלא כדרכה הויא כבדרכה, ה"מ לענין מיתה אבל לגבי קנס כולהו משלמי. אית דמפרשי כל העשרה שבאו עליה שלא כדרכה. ואע"ג דאמרינן [כתובות מ, ב] הנאת שכיבה חמשים, הנאה יש לו אע"פ בשלא כדרכה, דהא אף לדידה אמרינן בהאי פרקא [להלן כב, ב] מאן לימא דלית לה הנאה דלמא אית לה הנאה כדאמרינן [שם] גבי שפחה כנענית תקנה בביאה. והר"ם כתב בנערה בתולה פ"א [ה"ח, עיי"ש] שאינו משלם קנס אלא כדרכה, נראה שפירש כולהו, כל הבאים עליה כדרכה אחר אלו משלם קנס, ונראה דלא גריס כולהו. והכי גרסינן פרק אלו נערות [כתובות מ, ב] אמר רבי זירא אלו באו עליה שנים אחד כדרכה ואחד שלא כדרכה יאמרו בעל שלמה חמשים בעל פגומה חמשים, פי' אחד כדרכה [אחר] שבא עליה [אחר] שלא כדרכה, ופי' בעל פגומה, זה שנמצאת פגומה שהרי נבעלה שלא כדרכה, ואילו בעל שלמה כלומר שלא בא עליה אדם מעולם אף שלא כדרכה ישלם (קנס) [חמשים]. מיהו דבר פשוט דאף בא עליה שלא כדרכה חייב האונס לקחתה וקרינן ביה ולו תהיה לאשה לא יוכל לשלחה כל ימיו, דגרסינן ביבמות פרק הבא על יבמתו [נט, א] אמר רב נבעלה שלא כדרכה פסולה לכהונה מחיב רבא ולא תהיה לאשה אשה הראויה לו פרט לאלמנה לכהן גדול, היכי דמי אילימא בכדרכה מה איריא אלמנה תיפוק לי דהויא לה בעולה, פי' דאונס) עצמו לא ישא בעולה אלא שלא כדרכה ומשום אלמנה אין משום בעולה לא [אלמא הא אחר חייב לקחתה]. שוין. בני עונשין. (אלמא הא אחר חייב לקחתה) למעוטי גדול הבא על הקטנה. **תחלת ביאה.** היא הנראה והיא נשיקת אבר. **סוף ביאה.** היא גמר ביאה והיא הכנסת כל האבר. **קונה.** אשה להיות ארוסה. **ופשטה ידה.** דאי סוף ביאה קונה מקודשת לשני ואי תחלת ביאה קונה מקודשת לראשון. לכהן גדול. אם רשאי לקדש אשה בביאה. אי אמרת תחלת ביאה קונה רשאי לקדשה בביאה, דבשעת קדושין בתולה היא, ואי סוף ביאה קונה אינו רשאי דבשעת קדושין בעולה היא. **על גמר ביאה.** והא דגרסינן ביבמות פרק הבא על יבמתו [נה, ב] אשה לבעלה דמקניא בהערה מנין, אחיא קיחה קיחה. אלמא אשה מקניא בהערה דהיינו תחלת ביאה. תירץ בעל הלכות דהתם מיירי שפירש ואמר שדעתו לקנותה בהערה והכא מיירי בסתמא. ורבינו נסים תירץ דהא והא בסתם, והכא איירי בקנין דארוסין והתם איירי בקנין דנשואין, דומיא דיבמה שמקודשת מקרושי אחיו, הכא נמי מיירי שקדשה ואח"כ בא עליה לשם נשואין, ואם הערה בה קנאה להיותה אשתו גמורה. וכן תירץ הרי"ף ביבמות. והר"ם כתב שני התרוצים בפ"ג [ה"ה] ובפרק יו"ד [ה"א]. וכי תימא מנלן דביאה דבלא חופה בעינן דאתיא בפרק נערה שנתפתתה [כתובות מח, ב] סתם חצר דידה ללון סתם חצר דידיה לשם נשואין, אלמא ביאה בלא חופא גמרא. ואי קשיא לך הא דתניא בסוטה פרק ארוסה [כד, ב] תחת אישה פרט לארוסה ושומרת יבם, למה לי תיפוק לי שקדמה שכיבת בועל לבעל, כגון שבא עליה ארוס בבית אביה, דכוותה גבי שומרת יבם שבא עליה יבם בבית אביה, שומרת יבם קרית לה האמר רב קנה לכל, כשמואל דאמר לא קנה אלא לדברים האמורים בפרשה. ואי אמרת דביאה דאחר קדושין קנה לכל, כדשני ליה שבא עליה ארוס, לוחביה ארוסה קרית לה. (תירץ) [תרי"ן] דכי אמרינן דביאה דאחר קדושין קונה קנין גמור ה"מ שבא עליה לשם נשואין אבל בא עליה לשם זנות לא, והתם מיירי שבא עליה לשם זנות. **ביאה.** אם קדשה בביאה קנאה קנין גמור ליורשה וליטמא לה ולהפרת נדריה בלא שותפות האב כאלו נשאה. **או אירוסין עושה.** ואינו יורשה ואינו מיטמא לה ואינו מפר לה אלא בשותפות האב. **קתני ביאה.** שאם מסרה אביה לביאה לשם קדושין אינו אוכל פירות נכסי מלוג שלה ולא הוי נכסי הבעל עד שנשאת, אלמא אירוסין עושה. **אשארא.** אכסף ושטר. אבל קדשה בביאה בעל אוכל פירות כאלו נישאה דנשואין עושה. **מתקדשת בביאה.** דביאתה ביאה. ומשנה היא בפרק יוצא דופן [נדה מד, ב]. **מטמאה את בועלה.** אם היא נדה.

ומה שפחה כנענית וכו' זו שביאתה מאכילתה בתרומה אינו דין שכספה מאכילתה. וא"ת וימת יבמה תוכיח שביאתה מאכילתה ואין כספה מאכילתה אף אני אביא ארוסה ויש לומר דהאי ק"ו אינו כ"א גלוי מלתא בעלמא דארוסה מקרי קנין כספו כמו שפחה הלכך לא שייך למיפרך יוכיח ע"ל דליכא למימר יבמה תוכיח דאיכא למיפרך מה ליבמה שכן אינה נקנית בכסף תאמר באשה שנקנית בכסף דין הוא שתאכל בתרומה על ידי כסף: **מה** שפחה כנענית שאין ביאתה מאכילתה. מהאי ק"ו ליכא למילף שתהא אשה נקנית בכסף ובשטר[א] דאיכא למיפרך מה לשפחה כנענית שכן יוצאה בכסף [ב]כדפריך לעיל[ג] גבי אמה העבריה אבל לענין אכילת תרומה לא שייך למיפרך הכי: **זו שביאתה מאכילתה**[ד] אינו דין שכספה מאכילתה. וא"ת וימת ליו אסוף דינא כלומר מאיזה כח אתה בא ללמוד כסף מכח ביאה ליו כביאה ולא יאכיל אלא אחר חופה ודוגמתה בפ"ב דב"ק (דף כה.) וי"ל הכא סברי כרבי טרפון דאמר לא אמרינן ליו היכא דמיפרך ק"ו ואי אמרת הכא ליו מיפרך ק"ו ורבינו שמשון מקולי מירך דלא אמרינן ליו אלא היכא דבעי למימר דין חדש כגון התם דאמר קרן בר"ה חצי נזק ואתה בא ללמוד נ"ש מק"ו דשן ורגל אבל הכא דרחמנא אמר קנין כסף אוכל ואין אנו באין ללמוד מן הק"ו אלא מהו קנין כסף: **רבינא** אמר מדאורייתא מיפשט פשיטא דאכלה. פי' ורבינא בא לקיים לעולם אימא לך דביאה אירוסין עושה ודקאמרת מאי שנא הכא דפשיטא ליה ומאי שנא הכא דמספקא ליה [ה]בדאורייתא פשיטא דאכלה בין בביאה בין בכסף[ב] והא דשלח ליה לאוסרה בתרומה מדרבנן ומדרבנן היה ריב"ב דן ק"ו דביאה פשיטא ליה דאכלה אפילו מדרבנן דלא שייך בה חש סימפון משום דאין אדם שום אתה בכום אלא אם כן בודקו ומק"ו רוצה לדון דבכסף נמי ליכא למיחש לסימפון כדמפרש בגמרא:

זו שביאתה מאכילתה בתרומה. פ"ה דבנישאת פשיטא דב"ע מודו דלא חיישינן לסימפון דאין אדם שותה בכוס אלא א"כ בודקו וידע וקבל עליו וקשה מה שפירש בקונט' דאיירי בנישאת דהא לא בא רבינא לישב אלא דאירוסין עושה ויש לישב דה"ק כי היכי דבנישואין פשיטא ליה דאכלה דב"ע מודו דאין אדם שותה בכוס אלא א"כ בודקו ה"נ אינו בא עליה אלא א"כ בודקה ואין אדם עושה בעילתו בעילת זנות[ו] והרב"ם פירש דה"ק מה שפחה כנענית שאין ביאתה מאכילתה בתרומה אפילו מן התורה כספה מאכילתה אפילו מדרבנן זו שביאתה מאכילתה מן התורה אינו דין שכספה מאכילתה אפילו מדרבנן ומייתי שפיר בביאה אלא ע"י חופה:

לטמא משכב תחתון כעליון. אואם נישאת לכהן אוכלת בתרומה בואם בא עליה אחד מכל עריות שבתורה מומתין על ידה והיא פטורה גואם בא עליה אחד מן הפסולין פסלה מן הכהונה קתני ביאה וקתני נישאת הכי קאמר אי הני נשואין דכהן נינהו אוכלת בתרומה תא שמע [ז]וכבר שלח יוחנן בן בג בג אצל רבי יהודה בן בתירה לנציבין שמעתי עליך שאתה אומר ארוסה בת ישראל אוכלת בתרומה שלח לו ואתה אי אתה אומר כן מוחזקני בך שאתה בקי בחדרי תורה לדרוש בקל וחומר אי אתה יודע ומה שפחה כנענית שאין ביאתה מאכילתה בתרומה דכספה מאכילתה בתרומה זו שביאתה מאכילתה בתרומה אינו דין שכספה מאכילתה בתרומה אבל מה אעשה שהרי אמרו חכמים [ח]אין ארוסה בת ישראל אוכלת בתרומה עד שתכנס לחופה היכי דמי אי בביאה שעל ידי חופה וכסף שעל ידי חופה בתרוייהו מיכל אכלה ואלא בביאה שעל ידי חופה וכסף שלא על ידי חופה הכא תרתי והכא חדא אלא לאו בביאה שלא על ידי חופה וכסף שלא על ידי חופה אי אמרת בשלמא נשואין עושה משום הכי פשיטא ליה דאלימא לה ביאה מכסף אלא אי אמרת קדושין עושה מאי שנא הכא דפשיטא ליה ומאי שנא הכא דמספקא ליה אמר רב נחמן בר יצחק לעולם אימא לך בביאה שעל ידי חופה וכסף שלא ע"י חופה ודקאמרת הכא תרתי והכא חדא קל וחומר מיהא איתיה והכי שלח ליה ומה שפחה כנענית שאין ביאתה מאכילתה בתרומה אפילו על ידי חופה כספה מאכילתה בלא חופה זו שביאתה מאכילתה בתרומה על ידי חופה אינו דין שכספה מאכילתה בתרומה בלא חופה אבל מה אעשה שהרי אמרו חכמים אין ארוסה בת ישראל אוכלת בתרומה עד שתכנס לחופה [ט]משום [י]דעולא ובן בג בג גבי שפחה כנענית לא שייר בקנינה הכא שייר בקנינה רבינא אמר מדאורייתא מיפשט פשיטא ליה דאכלה ומדרבנן הוא דשלח ליה והכי שלח ליה שמעתי עליך שאתה אומר ארוסה בת ישראל אוכלת בתרומה ולא חיישת [כ]לסימפון שלח ליה ואתה אי אתה אומר כן מוחזקני בך שאתה בקי בחדרי תורה לדרוש בקל וחומר אי אתה יודע ומה שפחה כנענית שאין ביאתה מאכילתה בתרומה כספה מאכילתה בתרומה ולא חיישינן לסימפון זו שביאתה מאכילתה בתרומה אינו דין שכספה מאכילתה בתרומה ולא ניחוש לסימפון אבל מה אעשה שהרי אמרו חכמים ארוסה בת ישראל אינה אוכלת בתרומה עד

לטמא משכב תחתון כעליון. שעושה בועלה מושב ומשכב אפי' עשר מצעות אבל לא להיות אב הטומאה לטמא אדם וכלים כמשכבה של נדה עצמה אלא לטמא אוכלין ומשקין כעליונו של זב וכן מפרש לה במס' נדה (דף נב:) אבל פחותה מבת שלש שנים אינה מטמאה את בועלה אלא טומאת ערב כנוגע בעלמא:

נישאת לכהן. קס"ד שנכנסה לחופה לנישואין אוכלת בתרומה אבל פחותה מבת ג' שנים אין חופתה מאכילתה הואיל ואין ביאתה ביאה: **והיא פטורה.** לפי שאינה בת עונשין: **אי הני נישואין.** האי מתקדשת בביאה דתנא בריש אי לכהן הוי אוכלת בתרומה: **שאין ביאתה מאכילתה.** אם בא עליה כהן ולא קנאה בכסף אינה אוכלת דבעינן קנין כספו וקדושין נמי לא תפסי בה שהרי מקודשת לו בביאתה שהרי היא כחמור עם הדומה לחמור[ט]: **כספה מאכילתה.** דכתיב (ויקרא כב) קנין כספו הוא יאכל בו: **זו שביאתה מאכילתה.** קס"ד השתא דביאה עושה נישואין כדמפרש ואזיל ומשאת פשיטא ליה דאכלה דנפקא ליה בספרי מכל טהור בביתך יאכל אותו[י] והך דכן בג בג התם תני לה: **היכי דמי.** דליף כסף מביאה אי נימא ביאה שלאחר חופה וליף מייה כסף שהכניסה אחר כך לחופה: **כתרוייהו אכלה.** ומאי אבל מה אעשה דקאמר: **אלא בביאה שע"י חופה.** וקא ליף מייה כסף אלא על ידי חופה היכי ליף לה מייה הכא תרתי והכא חדא: **מאי שנא.** ביאה דפשיטא ליה: **ומאי שנא.** כסף דמספקא ליה: **ואפילו ע"י חופה.** דהא לאו בת נישואין היא: **משום דעולא.** דאמרי' בריש פירקין (דף ה.) שמא ימצאו לה כוס בבית אביה ותשקה לאחיה ולאחותיה: **לא שייר בקנינה.** אחר שנתן הכסף אין הקנין חסר כלום: **הכא שייר בקנינה.** דאכתי מיחסרה מסירה לחופה לענין ליורשה וליטמא לה: **רבינא אמר.** מהכא ליכא למיפשט דנישואין עושה דהא אפילו אירוסין עושה אכלה מדאורייתא וכסף נמי מדאורייתא אכלה: **ומדרבנן הוא דשלח ליה.** הא דשלח ליה לאוסרה בתרומה מדרבנן הוא דאסר לה: **משום סימפון.** שמא ימלא בה מוס ונמצאו קידושי טעות: **סימפון.** כל דבר המבטל דבר קרוי סימפון שלו כגון שובר הוי סימפון של שטר בשניים אוחזין (ב"מ כ.) וכאן קורא סימפון דבר המבטל את הקידושין או את המקח של עבד: **אי אתה יודע.** בתמיה: **זו שביאתה מאכילתה.** דבנישאת מודה דלא חיישינן לסימפון דאין אדם שותה בכוס אלא אם כן בודקו[כ] וידע וקבל עליו: **אבל מה אעשה כו'.** ולקמיה פריך מאי בייהיו הואיל וסוף סוף לא אכלה:

ע"ב

צא א מיי' פ"ו מהל' תרומות הלכה ג:

צב ב מיי' פ"ח מהל' איסורי ביאה הלכה יג [עוד אה"ע סימן כ]:

צג ג מיי' פי"ח מה' אישות ו ופי"ט הלכה ב טוש"ע אה"ע סימן ו סעי' ט וסי' ז סעיף יב:

צד ד מיי' פ"ו מהל' תרומות הלכה ח סמג לאוין רנד:

צה ה מיי' שם הלכה ג וס"ה הלכה ז:

מוסף תוספות

א. ומה שפחה כנענית שאינה נקנית בביאה נקנית בכסף ושטר אשה שנקנית בביאה אינו דין שנקנית בכסף ושטר. תוס' הרא"ש. ב. דקנין כספו הוא והויות דשטר וביאה איתקוש לכסף. שיטה לא נודע למי.

תוס' ר"י הזקן

משכב התחתון בעליון. שנושה בועלה משכב ומושב אפילו בעשר מצעות זו על זו לטמא אוכלים ומשקים, אבל לא לטמא אדם וכלים כדאיתא התם [לב. כ]. פטורה. לפי שאינה בת עונשין. ביאה שעל ידי חופה. כלומר ביאה שאחר חופה. חופה היא שמייחדין שניהם בפני רבים בבית אחד לבדם ועדים רואין היחוד אבל אין עדים נשארים עמהם בבית שאין לבעול בפני שום אדם. וקי"ל כאביי ורבא דביאה אירוסין עושה. ואע"ג דדחי להו תלמודא דחייתא נינהו דפשטא (דמייחדין) [דידהו] דייקי דאירוסין עושה וכן הלכתא.

מוסף רש"י

לטמא משכב תחתון בעליון. במסכת נדה מפרש לה שיהא תחתון של בועל נדה בעליונו של זב, שטומאת אוכלין ומשקין ואין טומאת אדם וכלים כתחתון של נדה עצמה שהוא קרוי מדרס ואב הטומאה (יבמות נז:). שהבועל נדה מטמא משכב התחתון ומשוש משכב אפילו לא נגע בו, כעליון של זב, הכי מפורש במסכת נדה בפרק בנות מותים (לב:) שאין משכבו של בועל נדה חמור כמשכב נדה וכמשכב זב שנעשים אב הטומאה לטמא אדם וכלים, דכתיב בהו וכל אשר יגע במשכבה, אלא הרי הוא כעליונו של זב, בגד שנשא על גבי הזב, שאינו אלא לאוזן לטומאה ואינו מטמא אדם וכלים אלא אוכלין ומשקין, ומקראי ילפינן לה התם (מנהדרין נה:) אבל פחותה מבת שלש הבא עליה בטומאה אינו כבועל נדה אלא כנוגע בנדה ואין משכבו מטמא אפילו אוכלין ומשקין אפילו נגע בו, דנוגע בנדה אינו אלא לאוזן לטומאה ואינו מטמא כלים ואפילו נגע, וכ"ש דאינו מטמא משכב בלא נגיעה (שם סט.). **ואם נשאת לכהן.** על ידי קידושי אביה ואמרו רבנן אין האשה אוכלת בתרומה עד שתכנס לחופה חז אם נכנסה לחופה אוכלת, אבל פחותה מכן אפילו נכנסה לחופה אינה אוכלת, אע"ג דגדולה כיון שנכנסה לחופה אע"פ שלא נבעלה אוכלת, אלמא לאו בביאה תליא מילתא אלא בחופה, מיהו דאייב לביאה בעינן וכל שאין לה ביאה אין לה חופה (שם). אבל פחות מבת שלש אע"פ שקידושיה קידושין ע"י אביה, הואיל ואין ביאתה ביאה אין חופתה חופה והויא לה כאלמנה, דאע"ג דקנין כספו הוא אמרו רבנן אין האשה אוכלת בתרומה עד שתכנס לחופה (שם נה:). **ואם בא עליה אחד מכל עריות שבתורה.** כגון אביה או חמיה (נדה מד:). **מומתין על ידה.** אם ממיתי מיתות הן דהא ביאתה ביאה (סנהדרין נה:). **והיא פטורה** מפני שהיא קטנה ולאו בת עונשין (נדה מד:). **ואם בא עליה אחד מן הפסולין.** כגון חלל נתין וממזר או אלמנה לכהן גדול (יבמות נז:). **ועבד ועובד כוכבים** (נדה מד: ובסנהדרין שם ושם כוחי). **פסלה.** מתרומת בית אביה (יבמות נז:). אם היא בת כהן כדתניא (שם סח.) מנין לכהנת לויה וישראלית שבא עליהן כו' מ"ל כי תהיה לאיש זר כיון שנבעלה לפסול לה פסלה (נדה מד: וכע"ז סנהדרין סט:). **הכא** ביאתה ביאה (סנהדרין נה:). **ולא חיישת לסימפון.** לשון סמפון הוא ביטול, כגון שובר המבטל שטר קרוי סמפון, ומוס בלשה לו בנהמה שמבטל המקח קרוי סמפון, והכא גזור בה שמא ימלא בה מוס ונמצאו קידושי טעות ובטלים ונמצא שאכלה זרה בתרומה (כתובות נז:).

ז) ספרי פרשת קרח פיס' קיז, **ח)** כתובות מז: [לעיל ה.], **ט)** [בכמ"ר: לי משוס דעולא לי משוס סמפון. ומיין לקמן יא ע"א תוד"ה עד שתכנס שבכיאה גירסא זו], **י)** [לעיל ה. וש"נ], **כ)** כתובות מז:, **ל)** [לקמן סח.], **מ)** [במדבר יח, יא], **נ)** [כתובות עה ע"ב, ע"ש], **ס)** [ומהאי טעמא גם שטר ליכא למידן דאשה מפורש לעיל בתוס' ה. ד"ה ומיין שלא בשטר], **ע)** [ד ע"ב], **פ)** [רש"ש מיסוף: ע"י חופה], **צ)** [נדל"ל מדאורייתא פשיטא וכו' בתרומה ריינו מדרבנן], **ק)** [יבמות קז ע"ב].

עד שתכנס לחופה משום דעולא. מדנקט עד שתכנס לחופה משמע דהיינו כמשנה אחרונה דפ' אע"פ (כתובות דף מז.) שאינה אוכלת בהגעת זמן עד שתכנס לחופה ותימה דבפ' אע"פ (שם) פליגי אמוראי במשנה ראשונה שאינה אוכלת בתרומה עד שיגיע זמן אי משום דעולא או משום סימפון אפ"ה במשנה אחרונה מודו כולהו דטעמא משום סימפון כדאיתא התם דקאמר התם [ב] [ובתרייתא] משום סימפון והכא קאמר משום דעולא דהיינו משום שמא ימזגו וי"ל עד שתכנס לחופה לאו דוקא אלא עד שיגיע זמן וכמשנה ראשונה [א] ולפי שבהגעת זמן רגילין לעשות חופה נקט חופה והר"ר משה מגרבוזה מפרש עד שתכנס לחופה הוי דוקא [ב] דקסבר אי לאו דגזרו מעיקרא משום דעולא משום סימפון לא היו מתחילין לגזור ולאסור עד שתכנס לחופה שהרי מומין לא שכיחי ורוב נשים אין בהם מום אלא מאחר שהתחילו לגזור משום דעולא שגזרו בתחילה עד הגעת זמן משום שמא ימזגו האריסו הגזירה משם ואילך עד החופה משום סימפון הואיל וכבר הולרכו לגזור עד הגעת זמן משום דעולא [ג] ולכך תלה הטעם בדעולא שהוא עיקר הדבר וגם יש ספרים דגרסי (ג) התם עד שתכנס לחופה משום דעולא ומשום סימפון ולפי"ז ניחא [ד] וקנא קשה לאמר בסמוך איכא בייניהו קנא מסר והלך במסר והלך למ"ד משום דעולא ליכא ומשום סימפון איכא ולפי' הר"ר משה ק' מאי קאמר הא כולהו אית (ה) להו דעולא וההיא דסימפון [ה] כדפי' וא"ל דמאי ריטב"א. ח. לפי שמפסיד הרבה ממון בשחוק ומתחייב בהקפה. תוס' בכורות (דה.) ד"ה קוביוסטוס. ט. וכיון דלא יצא הקול מילתא דלא שכיחא היא ולא חיישינן להכי. תוס' ב"ב צב: י. אבל היכא דאיתנהו ודאי הוי מקח טעות. ריטב"א. כ. דפריך שם הגיעו לאו משום דרובא הכי איתנהו ור"מ דאזלינן בתר רובא ומאי פריך דלמא המוציא מחבירו עליו הראיה. תוס' כתובות נח. ד"ה הנהו עפ"י גי' מהרש"ל. ל. ואמשנה אחרונה קאי דקתני התם לעולם לאפוקי ממשנה ראשונה. תוס' טוך. נ. וכיון דרוב נשים רגילות להקפיד על דינר הוי כאילו פירשה שלא להתקדש בפחות מדינר. תוס' הרא"ש. נ. דאם איתא דלא ניחא לה עלה רמיא לגלויי שהיא מקפדת על עצמה יותר משאר הנשים וכן בפשטה ידה וקבלה קדושין בלילא ידעה שהוא לא יתן לה אלא כקידושי שאר הנשים ומינח ניחא לה. רמב"ן. ס. אלא חזור ואומר דברי רב אסי כדי לפרשם והדר תו פריך לימא רב אסי דאמר כב"ש. תוס' הרא"ש.

עד שתכנס לחופה משום דעולא ובן בג בג [א]**סימפון בעבדים** [ו]**ליה היה אי מומין שבגלוי הוא הא קא חזי ליה אי משום מומין שבסתר מאי נפקא ליה מיניה למלאכה קא בעי ליה** [ז]**לא איכפת ליה** [ח]**נמצא גנב או קוביוסטוס הגיעו מאי אמרת לסטים מזויין או** [ט]**נכתב למלכות הנהו קלא אית להו** [י]**מכדי בין למר ובין למר לא אכלה מאי בינייהו איכא בינייהו קיבל מסר והלך: בכסף ב"ש אומרים בדינר וכו': מאי טעמייהו דב"ש אמר רבי זירא שכן אשה מקפדת על עצמה** [יא]**ואין מתקדשת בפחות מדינר אמר ליה אביי אלא מעתה כגון בנתיה דר' ינאי דקפדן אנפשייהו ולא מקדשי בפחות מתרקבא דדינרי הכי נמי דאי פשטה ידה וקבלה חד זוזא מאחר הכי נמי דלא הוו קדושין א"ל פשטה ידה וקבלה לא קאמינא כי קאמינא דקדשה בלילא אי נמי דשויה שליח רב יוסף אמר טעמייהו דבית שמאי כדרב יהודה אמר רב אסי** [יב]**דאמר רב יהודה אמר רב אסי** [יג]**כל כסף האמור בתורה כסף צורי ושל דבריהם כסף מדינה: גופא אמר רב יהודה אמר רב אסי כל כסף האמור בתורה כסף צורי ושל דבריהם כסף מדינה: וכללא הוא והרי**

סימפון בעבדים ליכא. לבטל את המקח: הא קא חזי ליה. וסבר וקיבל: **נמצא גנב כו'.** אינו בטל בכך דהא קי"ל המוכר עבד לחבירו ונמצא גנב או קוביוסטוס הגיעו וברייתא היא [בב"ב בהמוכר פירות (דף צב:)]: **קוביוסטוס.** גונב נפשות: **הגיעו.** הרי הוא שלו דסתם **עבד גנב הוא: לסטים מזויין.** דהא לא שכיח ולא קבלו עליו: **או מוכתב למלכות.** שנתחייב מיתה למלך: **קלא איכא להו.** וסבר וקבל: **קיבל מסר והלך.** סימן הוא: **קיבל.** עליו את המומים משום סימפון ליכא משום דעולא איכא: **מסר.** האב לשלוחי הבעל או שהלכו [ד] שלוחי האב עם שלוחי הבעל ועודה בדרך משום סימפון איכא [ה] משום שמא תשקה ליכא לתינהו ולאחיתה וגבה: **תרקבא.** שלשה קנין: **דדינרי.** זהובים: **דשויה שליח.** לקבל קדושיה ולא נמלך בה בכמה ובנתיה דרבי יוסף נמי אי שוו שליח לא הוו קדושין אלא בתרקבא דדינרי: **כל כסף האמור בתורה כסף צורי.** אם פירש שקלים הוי שקל צורי ואם סתם הוי מטבע הסתומה שבצורי: **ושל דבריהם כסף מדינה.** לקמן מפרש לה כסף מדינה שמינית שבכסף צורי ואם שלש הוא שמינית שבשלש צורי ואם דינר הוא שמינית שבדינר צורי. הלכך פרוטה לא מצית למימר לפי שהיא של נחושת ובצורי מטבע של נחושת ליכא ובקדושין כסף כתיב דהא קיחה קיחה גמירי וכיון דאפיקתי מפרוטה אלמא מידי דחשיבות בעי אוקמוה אדינר כדלקמן [ו]: **ה"ג גופא אמר רב יהודה כו': וכללא הוא.** שכסף שכתוב בתורה דוקא כסף כתיב או שויו וג"מ דהוי כסף צורי ולא פרוטות: **והרי** דיינייהו לאו לפי האמת שנוהג עכשיו דאז חיישינן לסימפון אלא לפי משנה ראשונה גם לפרש מה לנו אי הוי טעמא משום דעולא או משום סימפון:

קוביוסטוס. פ"ה גונב נפשות וקשה דבפ"ק דבכורות (דף ה.) אמר שאל קוטרטיקוס הטפסר [ז] לריב"ז גבי שקלים ובקע לגלגולת בגבוי הכסף אתה מוצא מאתים ואחד ככר וי"ל מנה ובנתינת הכסף אתה מוצא ק' ככר משה רבכם גנב היה או קוביוסטוס היה או אינו בקי בחשבונות היה ומה ענין גונב נפשות לחסרון השקלים [ח] לכן [ט] פר"מ דקוביוסטוס משחק בקוביא [י] והא דאמר [יא] בברא"ת רבה (פרשה וישלח) ואמר שלחני כי עלה השחר [יב] דקאמר ליה יעקב למלאך וכי גנב אתה או קוביוסטוס אתה שאתה מתיירא מן השחר לפירוש הקונטרס ניחא ולפירוש רבינו חננאל נמי יש לומר דאדם שמשחק בקוביא רגיל להיות עליו נושים הרבה [יג] ונטמן בפניהם: **הנהו קלא אית להו.** פ"ה וסבר וקבל וקשה לר"ת דבפרק המוכר פירות (ב"ב דף צב:) אמר בהדיא לסטים מזויין או מוכתב למלכות אומר לו הרי שלך לפניך ומפרש ר"ת קלא אית להו [יד] ולא שכיחי ולא חשו להו לסימפון כיון דלא שכיחי ורבינו אליהו מקייים פי' הקונטרס דהיכא דקיבל המוכר מעות אמרינן מדלא נדק הלוקח קודם נתינת המעות הני מומין דאית להו קלא אם כן סבר וקבל והא דאומר לו הרי שלך לפניך מיירי קודם שנתן הלוקח מעות וקנא משמע כן התם דפריך ולימא המוציא מחבירו עליו הראייה [טו] אלמא משמע דהלוקח מוחזק: **קבל מסר והלך.** פ"ה קבל או מסר או הלך כלומר מסר האב לשלוחי הבעל או [טז] שהלכו שלוחי האב עם שלוחי הבעל וקשה דמשמע הכא דנמסר לשלוחי הבעל מיישינן לסימפון ובפרק נערה שנתפתתה (כתובות מח:) אמר [יז] רב מסיתיה לכל אף לתרומה משמע דמשום סימפון ליכא למיחש [יח] לכך נראה לפרש דמסר והלך מדא מילתא היא והא"פ מסר האב לשלוחי הבעל והלך גם הוא עמהם והלכך מיישינן לסימפון דאז לא בדקינן לה עד שתהא בביתו אבל מסירה דהתם מיירי כשלא הלך עמהם דאז בדק לה מידי):

שכן אשה מקפדת על עצמה וכו'. קס"ד דר' זירא אפילו פשטה ידה וקבלה קאמר דאינה מקודשת הואיל ורגילה להקפיד על דינר להקפיד על תרקבא דדינרי הכי נמי לא יתקדשו בדינר אפילו פשטה ידה וקיבלה פחות מתרקבא לא יתקדש ומשני פשטה ידה לא קאמינא דאפילו בפרוטה היתה מתקדשת דכסף קרינא ביה כי קאמינא דקידשה בלילא אי נמי דשויה שליח: ובהכי הוי פלוגתא דב"ש וב"ה דמתני' ופירש הקונטרס דבנתיה דרבי ינאי הוו קדושין אלא דוקא בתרקבא דדינרי וקשה דא"כ נתת דברך לשיעורין כיון דאזלינן בתר כל אחת ואחת לפי דעתה דכה"ג פריך בפ"ק דגיטין (דף יד.) ובפרק חזקת הבתים (ב"ב דף כט.) גבי בר אלישיב ונראה דהכי פריך אלא מעתה כגון בנתיה דרבי ינאי וכו' וכי תימא הכי נמי דלא מתקדשי בפחות מתרקבא דדינרי א"כ נתת דברך לשיעורין דבנתיה דרבי ינאי משום שהן עשירות לא מתקדשי בפחות מתרקבא דדינרי ואחרות מתקדשות בדינר ומשני פשטה ידה לא קאמינא דגלתה בדעתה דאינה מקפדת ומתקדשת אפי' בשוה פרוטה כי קאמינא דקידשה בלילא אי נמי דשויה שליח דאז כולן שוות בפחות מדינר אינה מתקדשת ואז אינן יוצאות מכלל שאר נשים דהן יודעות שלא יתנו לשליח אלא כמו לשאר נשים: **כל כסף האמור בתורה סתם כסף צורי.** פי' הקונט' אם פירש שקלים הוי שקל צורי ואם סתם הוי מטבע הסתומה שבצורי הלכך פרוטה לא מצית אמרת לפי שהיא של נחושת ובצורי מטבע של נחושת ליכא ובקדושין כסף כתיב דקיחה קיחה גמירי וכיון דאפיקתיה מפרוטה אלמא מידי דחשיבות בעי אוקמוה אדינר ולקמיה בשמעתין פי' הקונטרס דה"ג גופא אמר רב יהודה אמר רב אסי והיינו משום דאי קאי אדעיל הוה ליה למיפרך לאלתר לימא רב אסי דאמר כבית שמאי [יט]:

והרי

(שם). **כסף צורי.** הכלל ד' דינר והדינר משקלו זהב, וכן קורין בקוסטנטינ"א מזהב דינר, והוא שנים ומחצה למשקל הכרול (ב"ק לז.). היכי דכתיב שקל הוי שלש צורי, דהוא ארבעה דינרי והיכא דלא כתיב שקל אלא כסף הוי דינר צורי (בכורות ז.). **כסף מדינה.** שמינית של כסף צורי (שם ע"ש).

עין משפט נר מצוה

צו א ב מי' פט"ו מהלכות מכירה הל' יב [יג] סמג לאוין קע טוש"ע מ"מ סימן ללב סעיף י:

צז ג מי' פ"ג מהלכות טוען ונטען הלכה ז ב סמג עשין לה [טוש"ע מ"מ סי' פח סעי' ז]:

מוסף תוספות

א. ופליגי בפלוגתא דעולא ורב שמואל ברבי יהודה דהתם (כתובות נז:) בן בג בג סבר משום סמפון ובן בתירא סבר משום דעולא. תוס' הרא"ש. ב. ובן בג בג סבר אם לא בכנסה לחופה אינה אוכלת משום סמפון ובן בתירא סבר דלסמפון לא חיישינן מהגעת זמן ואילך. שם. ג. אע"ג דאיכא ק"ו. תוס' טוך. ד. והיינו דקאמר אי משום דעולא שהחמירו עד הגעת זמן אי משום סימפון שהחמירו מהגעת זמן ואילך עד החופה. שם. ה. שם ובתוס' הרא"ש כתוב בס"א דהא כ"ע חיישינן לסימפון. (וליתא שם כולהו אית להו דעולא ועי' מהרש"א וב"ח). ו. ועוד דהגיעו כפרש בקונטרס דרובם הכי איתנהו ואין נראה שיהו רוב העבדים גונבי נפשות. תוס' כתובות נח. ז. ולפי שדרך משחק בקוביא לגנוב ממון בני אדם בהטעאה ובתחבולה בפניהם ואינם מרגישים קורהו קוביוסטוס. ריטב"א. ח. לפי שמפסיד הרבה ממון בשחוק ומתחייב בהקפה. תוס' בכורות (דה.) ד"ה קוביוסטוס. ט. וכיון דלא יצא הקול מילתא דלא שכיחא היא ולא חיישינן להכי. תוס' ב"ב צב: י. אבל היכא דאיתנהו ודאי הוי מקח טעות. ריטב"א. כ. דפריך שם הגיעו לאו משום דרובא הכי איתנהו ור"מ דאזלינן בתר רובא ומאי פריך דלמא המוציא מחבירו עליו הראיה. תוס' כתובות נח. ד"ה הנהו עפ"י גי' מהרש"ל. ל. ואמשנה אחרונה קאי דקתני התם לעולם לאפוקי ממשנה ראשונה. תוס' טוך. נ. וכיון דרוב נשים רגילות להקפיד על דינר הוי כאילו פירשה שלא להתקדש בפחות מדינר. תוס' הרא"ש. נ. דאם איתא דלא ניחא לה עלה רמיא לגלויי שהיא מקפדת על עצמה יותר משאר הנשים וכן בפשטה ידה וקבלה קדושין בלילא ידעה שהוא לא יתן לה אלא כקידושי שאר הנשים ומינח ניחא לה. רמב"ן. ס. אלא חזור ואומר דברי רב אסי כדי לפרשם והדר תו פריך לימא רב אסי דאמר כב"ש. תוס' הרא"ש.

גליון הש"ס

תוס' ד"ה הנהו קלא אית להו **פ'** הקונטר"ם ובבר יקבל. עיין גיטין דף פו ע"ב תד"ה עלוי מלכא:

הגהות הב"ח

(**ה**) תוס' ד"ה עד וכו'. יש ספרים דגרסי הכא עד שתכנס: (**ב**) **בא"ד** קשה מאי קאמר הא כולהו אית ליה דעולא. ב"ב פ' ריב"ב אית ליה כולהו טעמי דעולא וסימפון: (**ג**) ד"ה שכן וכו' ומש"ה קאמר אלא מעתה בנתיה דרבי יאלי וכו' דפחות מתרקב:

מוסף רש"י

נמצא גנב. שהיה גנב קודם לכן, גונב ממון, או קוביוסטוס. גונב נפשות, הגיעו. לוקח ואין כאן מקח טעות (רשב"ם ב"ב צב:) ואין המקח בטל (כתובות נח.). **לסטים מזויין.** אין דרכו בכך (שם). הוא נפשות יסופו ליהרג (ב"ב שם). **נכתב למלכות.** ליהרג (שם). מטא למלכות עד שהוא נגזר עליו שיהרגוהו כל מוצאו (כתובות נח.). **קלא איתי להו.** וסבר וקבל (שם). **קיבל מסר והלך.** קיבל עליו בעל את המומין, לסימפון ליכא לחיישי, לשמא תשקה לאחיה איכא לחיישי, מסר האב לשלוחי הבעל או שהלכו שלוחי האב עם שלוחי הבעל, ליכא לחיישי שמא תשקה לאחיה ולאחותה, דהא ליתנהו גבה ואיכא לחיישי לסימפון (שם). **כסף צורי.** שקל הוי שלש צורי, דהוא ארבעה דינרי והיכא דלא כתיב שקל אלא כסף הוי דינר צורי (שם ע"ש).